Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

1. kolovoza 2025.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Carinska unija – Povrat ili otpust uvoznih ili izvoznih carina – Uredba (EEZ) br. 1430/79 – Carine naplaćene protivno pravu Unije – Članak 2. stavak 2. treći podstavak – Uvjeti za povrat po službenoj dužnosti – Utvrđenje neosnovane naplate tih carina prije isteka roka od tri godine od dana knjiženja njihova iznosa – Utvrđenje koje podrazumijeva to da nacionalna carinska tijela znaju za identitet gospodarskih subjekata o kojima je riječ kao i za iznos koji treba vratiti svakome od njih – Obveza tih tijela da poduzmu nužne i prikladne mjere u svrhu pribavljanja informacija potrebnih za izvršenje takvog povrata”

U predmetu C-206/24,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Cour de cassation (Kasacijski sud, Francuska), odlukom od 13. ožujka 2024., koju je Sud zaprimio 14. ožujka 2024., u postupku

YX,

Logística i Gestió Caves Andorranes i Vidal SA

protiv

Ministre de l’Économie, des Finances et de la Relance,

Directeur général des douanes et droits indirects,

SUD (peto vijeće),

u sastavu: M. L. Arastey Sahún (izvjestiteljica), predsjednica vijeća, D. Gratsias, E. Regan, J. Passer i B. Smulders, suci,

nezavisni odvjetnik: R. Norkus,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za francusku vladu, P. Chansou i B. Travard, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: francuski

– za Europsku komisiju, A. Demeneix i B. Eggers, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 6. ožujka 2025.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 2. stavka 2. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1430/79 od 2. srpnja 1979. o povratu ili otpustu uvoznih ili izvoznih carina (SL 1979., L 175, str. 1.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EEZ) br. 3069/86 od 7. listopada 1986. (SL 1986., L 286, str. 1.) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 1430/79) te na tumačenje članka 236. stavka 2. trećeg podstavka Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (SL 1992., L 302, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 110.; u daljnjem tekstu: Carinski zakonik Zajednice).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između, s jedne strane, osobe YX i društva Logística i Gestió Caves Andorranes i Vidal SA (u daljnjem tekstu: Caves Andorranes), društva andorskog prava i, s druge strane, ministrea de l'Économie, des Finances et de la Relance (ministar gospodarstva, financija i oporavka, Francuska) i directeura général des douanes et droits indirects (glavni direktor za carine i neizravne poreze, Francuska), u vezi s povratom po službenoj dužnosti neosnovano naplaćenih carina na uvoz robe podrijetlom iz trećih zemalja u Andoru.

Pravni okvir

Uredba br. 1430/79

3 U članku 1. Uredbe br. 1430/79 propisivalo se:

„1. U ovoj se Uredbi utvrđuju uvjeti pod kojima nadležna tijela odobravaju povrat ili otpust uvoznih ili izvoznih carina.

2. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

[…]

(e) ‚knjiženje' znači upravni akt kojim se valjano utvrđuje iznos uvoznih ili izvoznih carina koje nadležna tijela trebaju naplatiti;

[…]" [neslužbeni prijevod]

4 U članku 2. te uredbe određivalo se:

„1. Uvozne carine vraćaju se ili otpuštaju do iznosa za koji je nadležnim tijelima podnesen zadovoljavajući dokaz da se knjiženi iznos tih carina:

– odnosi na robu za koju nije nastao nikakav carinski dug ili za koju se carinski dug nije otpisao zbog plaćanja njegova iznosa ili zastare,

– da je zbog nekog razloga veći od iznosa koji je zakonski trebalo platiti.

2. Povrat ili otpust carine zbog razloga navedenih u stavku 1. odobrava se na zahtjev podnesen nadležnoj carinarnici u roku od tri godine od dana kad je tijelo zaduženo za naplatu uknjižilo iznos navedene carine.

Taj se rok može produljiti samo ako zainteresirana osoba pruži dokaz da je bila spriječena podnijeti zahtjev u navedenom roku zbog nepredviđenih okolnosti ili više sile.

Ako sama nadležna tijela u ovom roku otkriju postojanje jedne od nepravilnosti iz stavka 1., ona vraćaju ili otpuštaju dug po službenoj dužnosti.” [neslužbeni prijevod]

5 Članak 15. prvi stavak navedene uredbe glasio je kako slijedi:

„Uvozne ili izvozne carine vraćaju se ili otpuštaju samo osobi koja je platila ili je dužna platiti te carine ili osobama koje su preuzele njezina prava i obveze.” [neslužbeni prijevod]

6 Uredba br. 1430/79 stavljena je izvan snage člankom 251. Carinskog zakonika Zajednice.

Carinski zakonik Zajednice

7 U članku 236. Carinskog zakonika Zajednice određivalo se:

„1. Uvozne ili izvozne carine vraćaju se do iznosa za koji se dokaže da u trenutku plaćanja iznos tih carina nije bio zakonski utemeljen ili da je iznos uknjižen protivno članku 220. stavku 2.

Uvozne ili izvozne carine otpuštaju se do iznosa za koji se dokaže da u trenutku knjiženja iznos tih carina nije bio zakonski utemeljen ili da je iznos uknjižen protivno članku 220. stavku 2.

Povrat ili otpust ne odobrava se kad su činjenice koje su dovele do plaćanja ili knjiženja iznosa koji nije zakonski utemeljen rezultat prijevarnog postupanja određene osobe.

2. Uvozne ili izvozne carine vraćaju se ili otpuštaju nakon podnošenja zahtjeva carinarnici u roku od tri godine od dana kad je o iznosu tih carina obaviješten dužnik.

Rok će se produljiti ako osoba pruži dokaz da je bila spriječena podnijeti zahtjev u navedenom roku zbog nepredviđenih okolnosti ili više sile.

Ako sama carinska tijela u ovom roku otkriju postojanje jedne od nepravilnosti iz stavka 1. podstavaka prvog i drugog, ona vraćaju ili [otpuštaju] dug po službenoj dužnosti.”

8 U skladu sa svojim člankom 253. drugim stavkom taj se zakonik primjenjivao od 1. siječnja 1994.

9 Navedeni je zakonik stavljen izvan snage člankom 186. Uredbe (EZ) br. 450/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o Carinskom zakoniku Zajednice (Modernizirani carinski zakonik) (SL 2008., L 145, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 245.), koja je pak stavljena izvan snage člankom 286. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL 2013., L 269, str. 1. i ispravci SL 2015., L 70, str. 64., SL 2016., L 267, str. 2., SL 2018., L 294, str. 44., SL 2022., L 43, str. 93. i SL 2023./90151, L).

Glavni postupak i prethodna pitanja

10 Društva osnovana u skladu s andorskim pravom uvezla su u Andoru u razdoblju od 1988. do 1991. godine, posredstvom društva Ysal, carinskog zastupnika s poslovnim nastanom u Francuskoj, robu podrijetlom iz, među ostalim, trećih zemalja. Na taj uvoz plaćene su carine u Francuskoj. Naime, francuska carinska tijela u to su vrijeme zahtijevala da se roba podrijetlom iz trećih zemalja koja se uvozi u Andoru pusti u slobodan promet kad prelazi preko francuskog državnog područja.

11 Europska komisija objavila je 23. siječnja 1991. obrazloženo mišljenje COM(90) 2042 *final* u kojem je, s jedne strane, utvrdila da je Francuska Republika, propisivanjem takvog zahtjeva u pogledu puštanja u slobodan promet, povrijedila obveze koje je imala na temelju određenih odredbi prava Unije i, s druge strane, zatražila od te države članice da postupi u skladu s tim obrazloženim mišljenjem u roku od 30 dana.

12 Iz spisa kojim Sud raspolaže proizlazi da su 27. ožujka 1991. francuska tijela obavijestila Komisiju da su odlučila pozitivno odgovoriti na njezino traženje da se ukine navedeni zahtjev za puštanje u slobodan promet, što su učinila obaviješću ministèrea de l'Économie, des Finances et du Budget (Ministarstvo gospodarstva, financija i proračuna, Francuska) uvoznicima i izvoznicima, koja je 6. lipnja 1991. objavljena u *Službenom listu Francuske Republike*.

13 Društvo Ysal tužilo je 20. svibnja 2008. francusku carinsku upravu pred francuskim prvostupanjskim sudom kako bi ishodilo povrat carina koje je ta uprava neosnovano naplatila na robu podrijetlom iz trećih zemalja koja je uvezena u Andoru u razdoblju od 1988. do 1991. godine (u daljnjem tekstu: carine o kojima je riječ).

14 Presudom od 15. lipnja 2010. taj prvostupanjski sud proglasio je tužbu društva Ysal nedopuštenom zbog nedostatka aktivne procesne legitimacije i pravnog interesa. Ta je presuda potvrđena u žalbenom postupku 13. prosinca 2011.

15 Cour de cassation (Kasacijski sud, Francuska) odbio je presudom od 21. siječnja 2014. žalbu u kasacijskom postupku koju je društvo Ysal podnijelo protiv te presude u žalbenom postupku. Iz spisa kojim Sud raspolaže proizlazi da je Cour de cassation (Kasacijski sud) u toj presudi, među ostalim, istaknuo da su andorski uvoznici društvu Ysal vratili iznos carina o kojima je riječ, koji je on podmirio za njihov račun te da su stoga samo ti uvoznici imali aktivnu procesnu legitimaciju i pravni interes.

16 Ti izvoznici, čija su prava subrogacijom prešla na društvo Caves Andorranes i osobu YX, podnijeli su 16. srpnja 2015. protiv francuske carinske uprave tribunalu de grande instance de Toulouse (Okružni sud u Toulouseu, Francuska) tužbu radi plaćanja iznosa koji odgovara carinama o kojima je riječ, a koje je ta uprava neosnovano naplatila. Presudom od 4. srpnja 2017. navedeni sud odbio je taj zahtjev.

17 Presudom od 10. veljače 2020. cour d'appel de Toulouse (Žalbeni sud u Toulouseu, Francuska) potvrdio je tu presudu. U tom je pogledu utvrdio da je francuska carinska uprava, kako bi izvršila povrat po službenoj dužnosti carina o kojima je riječ na temelju članka 2. stavka 2. Uredbe br. 1430/79 i članka 236. stavka 2. trećeg podstavka Carinskog zakonika Zajednice, trebala raspolagati elementima koji su potrebni za utvrđivanje iznosa carine koji treba vratiti i identiteta svakog dužnika a da pritom ne mora provesti prekomjernu istragu.

18 Društvo Caves Andorranes i osoba YX podnijeli su Couru de cassation (Kasacijski sud), odnosno sudu koji je uputio zahtjev, žalbu protiv te presude te su njoj u prilog u biti istaknuli da je cour d'appel de Toulouse (Žalbeni sud u Toulouseu) presudom od 10. veljače 2020. povrijedio članak 2. stavak 2. Uredbe br. 1430/79. Prema njihovu mišljenju, na obvezu povrata po službenoj dužnosti koja se predviđa tom odredbom primjenjuje se samo uvjet poštovanja roka od tri godine od dana obavještavanja dužnika o iznosu carine. Suprotno tomu, navedenom se odredbom ne predviđa da carinska tijela trebaju raspolagati elementima koji su potrebni za utvrđivanje iznosa carina koji treba vratiti i identiteta svakog dužnika. Cour d'appel de Toulouse (Žalbeni sud u Toulouseu) time je toj odredbi dodao uvjet koji ona ne sadržava.

19 Sud koji je uputio zahtjev navodi da francuska carinska uprava tvrdi da može vratiti carine o kojima je riječ po službenoj dužnosti samo ako raspolaže svim elementima koji joj omogućuju da utvrdi da su te carine neosnovano naplaćene i da ih treba vratiti. Od nje se ne može tražiti da provede opsežnu istragu kako bi utvrdila iznos carine koji treba vratiti svakom od gospodarskih subjekata o kojima je riječ.

20 Taj sud stoga pita treba li članak 2. stavak 2. Uredbe br. 1430/79 i članak 236. stavak 2. Carinskog zakonika Zajednice tumačiti na način da je nadležno nacionalno tijelo obvezno vratiti po službenoj dužnosti neosnovano naplaćene carine samo ako u tu svrhu raspolaže svim potrebnim elementima te, u slučaju da njima ne raspolaže, ako ne mora provesti prekomjernu istragu.

21 Prema mišljenju navedenog suda, postavlja se i pitanje može li nacionalno carinsko tijelo izvršiti povrat po službenoj dužnosti nakon isteka roka od tri godine od dana obavještavanja dužnika o iznosu carine. S obzirom na presudu od 14. lipnja 2012., CIVAD (C-533/10, EU:C:2012:347, t. 21.), u kojoj je Sud ocijenio da se u skladu s člankom 236. stavkom 2. prvim podstavkom Carinskog zakonika Zajednice neosnovano naplaćene carine moraju vratiti u roku od tri godine, sud koji je uputio zahtjev pita treba li članak 2. stavak 2. Uredbe br. 1430/79 tumačiti na način da nadležna tijela nakon isteka tog roka više ne mogu izvršiti povrat po službenoj dužnosti, čak i ako se utvrdi da su u navedenom roku otkrila da te carine nisu bile zakonski utemeljene.

22 U tim je okolnostima Cour de cassation (Kasacijski sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. [Treba li] članak 2. stavak 2. [Uredbe br. 1430/79,] koji je preuzet u članku 236. stavku 2. [trećem podstavku] [Carinskog zakonika Zajednice, tumačiti] na način da se carine koje je carinsko tijelo naplatilo moraju vratiti po službenoj dužnosti u roku od tri godine od dana kad je tijelo zaduženo za naplatu uknjižilo iznos navedenih carina ili na način da carinska uprava u roku od tri godine od nastanka obveze plaćanja carina treba moći utvrditi da carine nisu bile utemeljene?

2. [Treba li] članak 2. stavak 2. [Uredbe br. 1430/79,] koji je preuzet u članku 236. stavku 2. [trećem podstavku] [Carinskog zakonika Zajednice, tumačiti] na način da vraćanje po službenoj dužnosti carina koje je naplatilo carinsko tijelo ovisi o tome zna li to tijelo identitet gospodarskih subjekata o kojima je riječ kao i iznose koje treba vratiti svakome od njih, a da pritom ne treba provesti opsežnu ili prekomjernu istragu?"

O prethodnim pitanjima

23 Uvodno valja istaknuti da se, s obzirom na datum na koji se tvrdi da je nastalo pravo povrata carina o kojima je riječ po službenoj dužnosti, na glavni postupak primjenjuju isključivo odredbe Uredbe br. 1430/79.

24 Prema tome, valja smatrati da svojim dvama pitanjima, koja valja razmotriti zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 2. stavak 2. treći podstavak Uredbe br. 1430/79 tumačiti na način da je postojanje obveze nacionalnog carinskog tijela da po službenoj dužnosti izvrši povrat carina uvjetovano, s jedne strane, činjenicom da je to tijelo sâmo utvrdilo, prije isteka roka od tri godine od knjiženja iznosa tih carina, da su one neosnovano naplaćene i, s druge strane, znanjem tog tijela za identitet gospodarskih subjekata o kojima je riječ i za iznos koji treba vratiti svakome od njih. S tim u vezi taj sud dvoji o mjerama koje navedeno tijelo mora, prema potrebi, poduzeti kako bi dobilo takve informacije.

25 Iz članka 2. stavka 1. te uredbe proizlazi, među ostalim, to da se carine vraćaju do iznosa za koji je nadležnim tijelima podnesen zadovoljavajući dokaz da se knjiženi iznos tih carina odnosi na robu za koju nije nastao nikakav carinski dug ili da je taj iznos veći od iznosa koji je zakonski trebalo platiti.

26 U članku 2. stavku 2. navedene uredbe predviđaju se dva različita načina izvršenja takvog povrata, to jest ili na zahtjev ili po službenoj dužnosti (vidjeti u tom smislu presudu od 26. listopada 2017., Aqua Pro, C-407/16, EU:C:2017:817, t. 41.).

27 Tako se, kao prvo, u skladu s člankom 2. stavkom 2. prvim podstavkom Uredbe br. 1430/79, povrat odobrava na zahtjev podnesen nadležnoj carinarnici u roku od tri godine od dana knjiženja iznosa navedenih carina. Kao drugo, u skladu s člankom 2. stavkom 2. trećim podstavkom te uredbe, nadležna tijela po službenoj dužnosti izvršavaju povrat ako sama tijekom tog roka utvrde postojanje jedne od situacija opisanih u članku 2. stavku 1. navedene uredbe.

28 S obzirom na situacije opisane u članku 2. stavku 1. Uredbe br. 1430/79, iz toga proizlazi da ta tijela po službenoj dužnosti izvršavaju povrat carina kada sama tijekom navedenog roka utvrde da su one neosnovano naplaćene, odnosno kada je, u skladu s člankom 2. stavkom 1. te uredbe, tim tijelima podnesen zadovoljavajući dokaz da se, među ostalim, knjiženi iznos tih carina odnosi na robu za koju nije nastao nikakav carinski dug ili da je taj iznos veći od iznosa koji je zakonski trebalo platiti.

29 U tom pogledu, članak 2. stavak 2. treći podstavak navedene uredbe, time što kategorički propisuje da nacionalna carinska tijela „po službenoj dužnosti izvršavaju povrat”, tim tijelima nameće obvezu povrata a da uvoznik o kojemu je riječ to ne mora zatražiti.

30 Međutim, budući da se u toj odredbi izraz „tijekom tog roka” odnosi na glagol „utvrditi”, taj izraz treba shvatiti na način da je za nastanak te obveze povrata potrebno da se navedeno utvrđenje izvede prije isteka roka od tri godine od dana knjiženja iznosa carina. U skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (e) Uredbe br. 1430/79, taj dan odgovara danu donošenja upravnog akta kojim su nadležna tijela prvotno utvrdila iznos tih carina.

31 Stoga valja smatrati da je postojanje obveze nacionalnog carinskog tijela da po službenoj dužnosti vrati carine uvjetovano činjenicom da je ono sâmo prije isteka takvog roka od tri godine od dana knjiženja iznosa carina o kojima je riječ utvrdilo da su te carine neosnovano naplaćene.

32 Taj rok tako određuje razdoblje tijekom kojeg su nacionalna carinska tijela koja su sama utvrdila da su carine neosnovano naplaćene obvezna po službenoj dužnosti izvršiti njihov povrat. Nasuprot tomu, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točkama 46. do 50. svojeg mišljenja, povrat kao takav ne mora se nužno izvršiti u navedenom roku, nego je moguć i nakon njegova isteka.

33 Osim toga, budući da se carine utvrđuju u točno određenim iznosima, što čini nacionalno carinsko tijelo na temelju carinskih deklaracija podnesenih za račun određene osobe, utvrđenje tog tijela da su takve carine neosnovano naplaćene nužno podrazumijeva utvrđenje da je osoba koja je poznata navedenom tijelu neosnovano platila utvrđeni iznos, koji je također poznat tom tijelu. Slijedom navedenog, kada nacionalno carinsko tijelo utvrdi da su carine neosnovano naplaćene i da ih treba vratiti, ono načelno zna i za identitet osobe kojoj mora izvršiti povrat i za točan iznos koji treba vratiti.

34 Naime, to tijelo ne može se pozivati na činjenicu da više ne raspolaže carinskim deklaracijama koje su podnijele zainteresirane osobe ili pojedinačnim odlukama koje su u odnosu na njih donesene, kako bi opravdalo eventualno propuštanje da tim zainteresiranim osobama vrati carine za koje je u roku od tri godine, predviđenom u članku 2. stavku 2. trećem podstavku Uredbe br. 1430/79, utvrdilo da su neosnovano naplaćene jer su, sve dok taj rok ne istekne, carinska tijela dužna čuvati isprave i informacije koje mogu biti relevantne za eventualni povrat naplaćenih carina.

35 Ta razmatranja vrijede i u slučaju u kojem neosnovanost naplate carina proizlazi iz pogreške nacionalnog carinskog tijela u pogledu mogućnosti da zatraži plaćanje carina na uvoz iz određene treće zemlje i izvoz u nju. Točno je da se takva pogreška može odnositi na velik broj gospodarskih subjekata i pojedinačnih odluka i, slijedom toga, zahtijevati od carinskog tijela dotične države članice kvantitativno važna istraživanja kako bi se identificirale osobe koje imaju pravo na povrat. Međutim, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da se tijela države članice ne mogu pozivati na praktične, administrativne ili financijske poteškoće kako bi opravdala nepoštovanje obveza koje proizlaze iz prava Unije (presuda od 27. veljače 2020., Komisija/Belgija (Računovođe), C-384/18, EU:C:2020:124, t. 58. i navedena sudska praksa).

36 Točno je da nacionalno carinsko tijelo u određenim slučajevima, kako bi izvršilo povrat carina za koje je utvrdilo da su neosnovano naplaćene, može trebati određene informacije koje se ne nalaze niti su se mogle naći u njegovu posjedu. To može vrijediti, primjerice, za identitet osobe ili osoba koje su pravni sljednici osobe koja je platila carine koje treba vratiti jer se, u skladu s člankom 15. prvim stavkom Uredbe br. 1430/79, povrat carina odobrava samo osobi koja je platila te carine ili osobama koje su preuzele njezina prava i obveze. To može vrijediti i za podatke o bankovnom računu na koji valja izvršiti povrat.

37 Međutim, ta okolnost, ako je primjenjiva, nije relevantna za utvrđivanje postojanja obveze povrata – s obzirom na to da ona nastaje čim nacionalno carinsko tijelo utvrdi, pod uvjetima iz točke 31. ove presude, da su carine neosnovano naplaćene – nego za utvrđivanje je li to tijelo povrijedilo svoju obvezu postupanja po službenoj dužnosti time što je zakasnilo s povratom ili ga čak nije ni izvršilo.

38 Konkretno, ako navedeno carinsko tijelo bez svoje krivnje ne raspolaže informacijama potrebnima za povrat neosnovano naplaćenih carina, poput onih navedenih u točki 36. ove presude, na njemu je da, kako bi ispunilo svoju obvezu povrata koja proizlazi iz članka 2. stavka 2. trećeg podstavka Uredbe br. 1430/79, poduzme nužne i prikladne mjere za dobivanje tih informacija. Točno je da takve mjere ne uključuju prekomjernu istragu, odnosno istragu koja bi zahtijevala

korištenje ljudskih i materijalnih resursa koji nemaju nikakve veze s onim što se razumno može očekivati od pažljive uprave. Međutim, pasivnost carinske uprave, pod izgovorom da ne raspolaže navedenim informacijama, nije spojiva ni s navedenom obvezom povrata koju ima ni sa zahtjevima koji proizlaze iz prava na dobru upravu, koje čini opće načelo prava Unije koje se primjenjuje na države članice kada provode to pravo (vidjeti u tom smislu presudu od 22. rujna 2022., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság i dr., C-159/21, EU:C:2022:708, t. 35. i navedenu sudsku praksu).

39 Prema tome, u glavnom predmetu na sudu je koji je uputio zahtjev da utvrdi može li se smatrati da su francuska carinska tijela sama utvrdila, prije isteka roka od tri godine od knjiženja iznosa carina o kojima je riječ, da su one neosnovano naplaćene. Međutim, kako bi ga usmjerio u toj ocjeni, Sud mu može pružiti sve elemente tumačenja prava Unije koji bi mu mogli biti korisni (presuda od 7. travnja 2022., Berlin Chemie A. Menarini, C-333/20, EU:C:2022:291, t. 46. i navedena sudska praksa).

40 U tom pogledu, iz spisa kojim Sud raspolaže proizlazi to da je Komisija 23. siječnja 1991. Francuskoj Republici uputila obrazloženo mišljenje u kojem je tvrdila da je praksa zahtijevanja plaćanja carina za robu podrijetlom iz trećih zemalja koja se uvozi u Andoru protivna pravu Unije. U dopisu od 27. ožujka 1991. francuska su tijela odgovorila Komisiji da su odlučila udovoljiti njezinu zahtjevu i – uzimajući u obzir odredbe sporazuma sklopljenog između Europske ekonomske zajednice i te treće zemlje koji je trebao stupiti na snagu 1. srpnja 1991. – unaprijed izmijeniti režim izvoza poljoprivrednih proizvoda u Andoru. Obaviješću ministarstva od 6. lipnja 1991. francuska su tijela okončala navedenu praksu u pogledu cjelokupne robe koja potječe iz trećih zemalja i uvozi se u Andoru.

41 Ako sud koji je uputio zahtjev ocijeni da se iz tih okolnosti može zaključiti da su francuska carinska tijela, prešutno ali nužno, utvrdila da su carine na uvoz robe podrijetlom iz trećih zemalja u Andoru nezakonito naplaćene – a imajući u vidu da Komisijino obrazloženo mišljenje ne proizvodi, samo za sebe, obvezujuće pravne učinke (vidjeti osobito presudu od 29. rujna 1998., Komisija/Njemačka, C-191/95, EU:C:1998:441, t. 44.) – treba smatrati da su navedeno utvrđenje ta carinska tijela „sama” izvela, iz čega proizlazi njihova obveza da u skladu s člankom 2. stavkom 2. trećim podstavkom Uredbe br. 1430/79 po službenoj dužnosti izvrše povrat carina o kojima je riječ jer su one naplaćene tijekom razdoblja od tri godine prije tog utvrđenja.

42 Ako se pokaže da su francuska carinska tijela, kako bi izvršila povrat carina o kojima je riječ, trebala dodatne informacije, poput onih navedenih u točki 36. ove presude, koje se nisu nalazile niti su se mogle naći u njihovu posjedu, sud koji je uputio zahtjev morat će – kako bi utvrdio jesu li ta tijela pogrešno propustila postupiti u skladu sa svojom obvezom iz tog članka 2. stavka 2. trećeg podstavka da po službenoj dužnosti provedu taj povrat – ispitati jesu li navedena tijela, nakon što su utvrdila da su carine o kojima je riječ nezakonito naplaćene, poduzela nužne i prikladne mjere za dobivanje tih informacija, pri čemu te mjere ne smiju biti neproporcionalne. U tom pogledu, podložno ocjeni suda koji je uputio zahtjev, ipak valja utvrditi da iz spisa kojim Sud raspolaže ne proizlazi da su takve mjere poduzete.

43 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljena pitanja valja odgovoriti tako da članak 2. stavak 2. treći podstavak Uredbe br. 1430/79 treba tumačiti na način da je postojanje obveze nacionalnog carinskog tijela da po službenoj dužnosti izvrši povrat carina uvjetovano činjenicom da je to tijelo sâmo utvrdilo, prije isteka roka od tri godine od knjiženja iznosa tih carina, da su one neosnovano naplaćene, što podrazumijeva da to tijelo zna za identitet osoba koje su platile navedene carine kao i za iznos koji treba vratiti svakoj od njih. Kada navedeno tijelo ne raspolaže

niti je moglo raspolagati svim informacijama potrebnima za izvršenje takvog povrata osobi koja je podmirila neosnovano naplaćene carine ili osobama koje su preuzele njezina prava i obveze, na tom je tijelu da, kako bi ispunilo svoju obvezu povrata, poduzme nužne i prikladne mjere za dobivanje tih informacija i izvršenje povrata, pri čemu te mjere ne smiju biti neproporcionalne.

Troškovi

44 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (peto vijeće) odlučuje:

Članak 2. stavak 2. treći podstavak Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1430/79 od 2. srpnja 1979. o povratu ili otpustu uvoznih ili izvoznih carina, kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EEZ) br. 3069/86 od 7. listopada 1986.,

treba tumačiti na način da je:

postojanje obveze nacionalnog carinskog tijela da po službenoj dužnosti izvrši povrat carina uvjetovano činjenicom da je to tijelo sâmo utvrdilo, prije isteka roka od tri godine od knjiženja iznosa tih carina, da su one neosnovano naplaćene, što podrazumijeva da to tijelo zna za identitet osoba koje su platile navedene carine kao i za iznos koji treba vratiti svakoj od njih. Kada navedeno tijelo ne raspolaže niti je moglo raspolagati svim informacijama potrebnima za izvršenje takvog povrata osobi koja je podmirila neosnovano naplaćene carine ili osobama koje su preuzele njezina prava i obveze, na tom je tijelu da, kako bi ispunilo svoju obvezu povrata, poduzme nužne i prikladne mjere za dobivanje tih informacija i izvršenje povrata, pri čemu te mjere ne smiju biti neproporcionalne.

Potpisi